Moravská Třebová 1

Název objektu:

Česká menšinová škola č. p. 655/44

(nyní využíván Oblastní charitou Moravská Třebová)

Adresa	Svitavská č. p. 655/44, Moravská Třebová
K.ú./parcela č.	Moravská Třebová – Předměstí/ 1402
Architekt	Vojtěch Vanický
Stavitel	Hrbata & Smékal, Prostějov
Projekt	1925
Realizace	1925 -1926
Vlastník	Město Moravská Třebová
Typ objektu	škola

Popis: Situace: na západním okraji města při Svitavské a Školní ulici.

Česká menšinová škola byla v Moravské Třebové založena v roce 1920 původně v areálu uprchlického tábora, 1924 byla prozatímně zřízena druhá třída a škola přemístěna do budovy sirotčince v Jevíčské ulici. Brzy poté bylo rozhodnuto o stavbě nové školní budovy. Projekt, který zadalo ministerstvo veřejných prací Kotěrovu a Gočárovu žákovi Vojtěchu Vanickému (1898-1983) byl hotov v únoru 1925. Stavbu 1925 – 1926 realizovala Prostějovská firma Hrbata a Smékal. V době vzniku novostavby šlo o školu dvoutřídní, rezervní třetí třída byla v zimě využívána jako tělocvična. V budově byla umístěna i mateřská škola s opatrovnou.

Jednopatrová budova je komponována jako průnik tří nestejných hmot s valbovými střechami. Hlavní část tvoří podélný dvoutrakt s chodbou k severu a se dvěma učebnami obrácenými k jihu. Je funkčně rozdělený na část pro školu, která má vlastní vchod ze Svitavské ulice a k severu připojený schodišťový rizalit se záchody a na část mateřské školy, se vchodem z nároží. Tuto hmotu prostupuje v sv nároží menší kubus, obsahující původně byt školníka a kabinet pěstounek opatrovny, s vlastním obslužným schodištěm a vstupem z boční ulice. Provedení fasád je kombinací režného cihelného zdiva s hladce omítnutými plochami . Průčelí hlavní hmoty se obrací do Svitavské ulice velkými okny tříd, sdruženými do pásů olemovaných rámem z režných cihel a vstupem zapuštěným po straně do fasády, zvýrazněným markýzou. Celé přízemí z režných cihel, tvořící optickou podnož, je podtrženo ještě vodorovnou linkou šedého cementového soklu. Menší hmota, vzhledově připomínající samostatnou vilku, má režné cihelné provedení celých stěn, pouze na východní straně je plocha s okny naopak omítaná, opět s cihelnou šambránou. Západní strana budovy je prostě omítnuta, bez otvorů, neboť budova byla koncipována tak, aby bylo v případě potřeby možné její rozšíření, podle projektu v podstatě o symetrickou hmotu. (Dostavba zvažována v r. 1947, nerealizována). Realizace se nedočkala ani velkoryse navržená úprava využití školního pozemku pro sport a pěstební výukovou zahradu i okrasnou a relaxační část před průčelím.

Po vystavění nové základní školy v polovině sedmdesátých let 20. století byla Vanického budova začleněna do jejího areálu jako tzv. pobočka. Dnes slouží Oblastní charitě Moravská Třebová.

Památkové zhodnocení:

Objekt spolu se dvěma bytovými domy pro státní úředníky postavenými rovněž podle projektu Vojtěcha Vanického v následujících letech v jeho blízkosti představuje ojedinělý případ uplatnění české architektonické moderny v Moravské Třebové. Projektování školy a státních domů jedním architektem umožnilo zachování jednotného stylu zástavby v této části Svitavské ulice (pozemky mezi školní budovou a bytovými domy byly částečně zastavěny až po válce). Geometrické členění fasád z režného cihelného zdiva kombinovaného s hladce omítnutými plochami (a v případě obytných domů žlutošedá barevnost omítek) naznačují inspiraci holandským hnutím De Stijl.

Prameny a literatura:

Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli

Miroslav Kaňka, Akademický architekt Vojtěch Vanický (1898-1983), Připomínka díla Kotěrova a Gočárova žáka, *II. ročenka Městského muzea v České Třebové 2005-2007*, Česká Třebová 2008, s. 83-110. – Jana Martínková, Česká architektonická moderna v německé Moravské Třebové, *Moravskotřebovský zpravodaj*, listopad 2006, s. 8. – Prokop Toman, *Nový slovník československých výtvarných umělců*, svazek 2, Praha 1950³, s. 638.

(Vojtěch Vanický: Menšinová škola v Mor. Třebové in: Stavitel, ročník VIII, Praha 1927, str. 60 (obrazová část).)

Zpracovatel: PhDr. Jana Martínková	**Datum:**

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

Průčelí do Svitavské ulice

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

stav krátce po dokončení stavby (sbírka městského muzea v Moravské Třebové i.č.P550)

první třída české menšinové školy v Moravské Třebové, 30. léta 20. století,

(uloženo tamtéž, inv. č. Fp 454 (reprodukce dobového pozitivu).

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

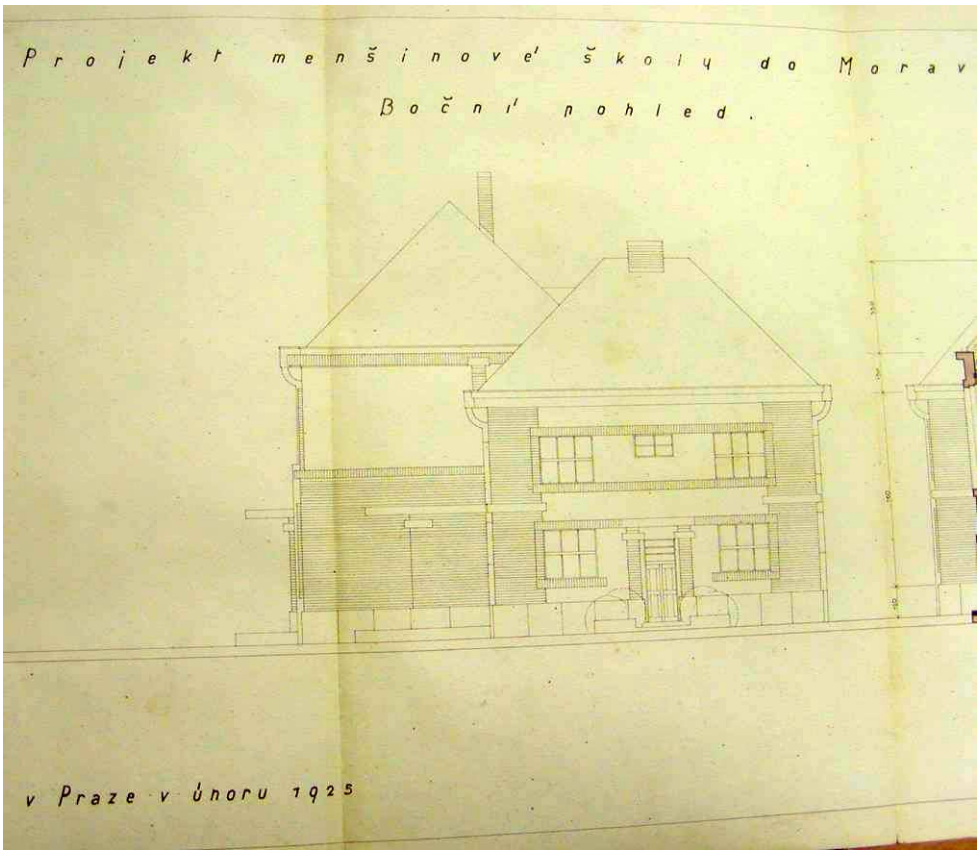

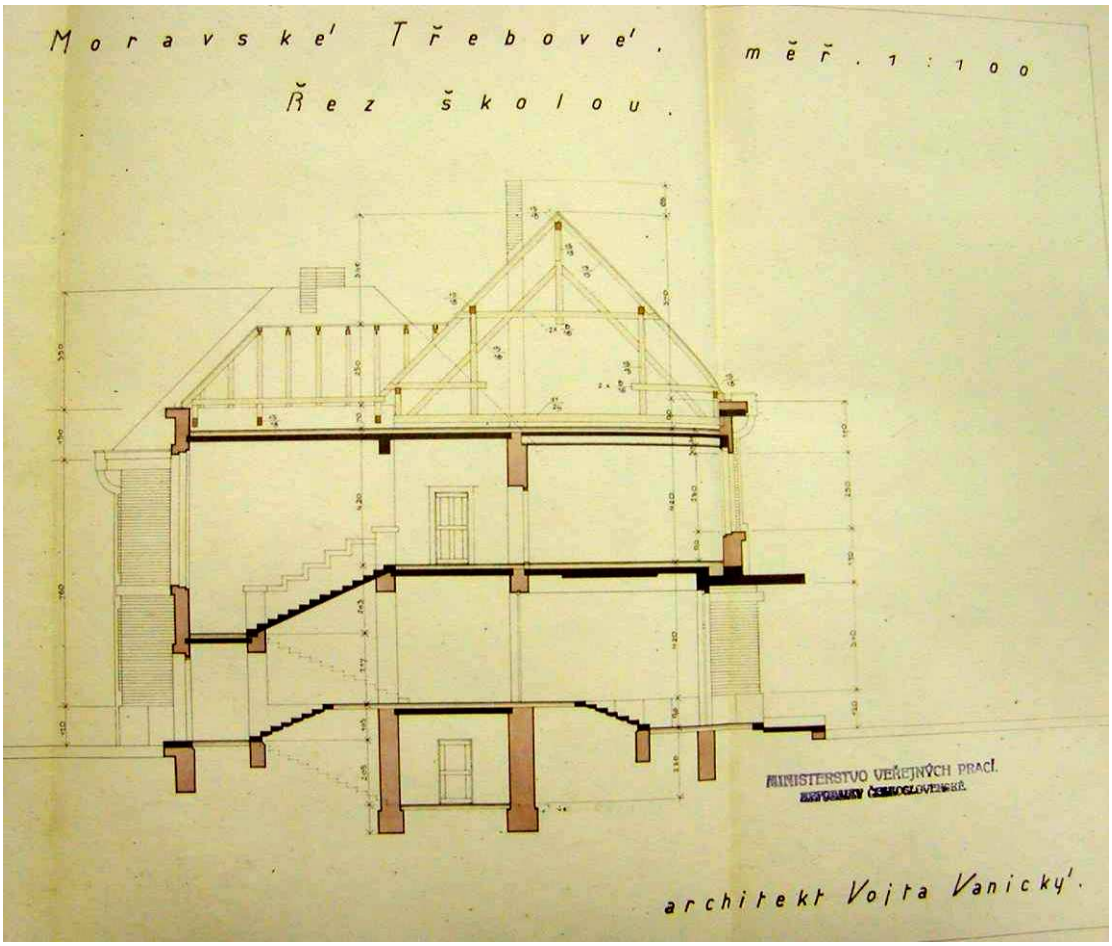

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

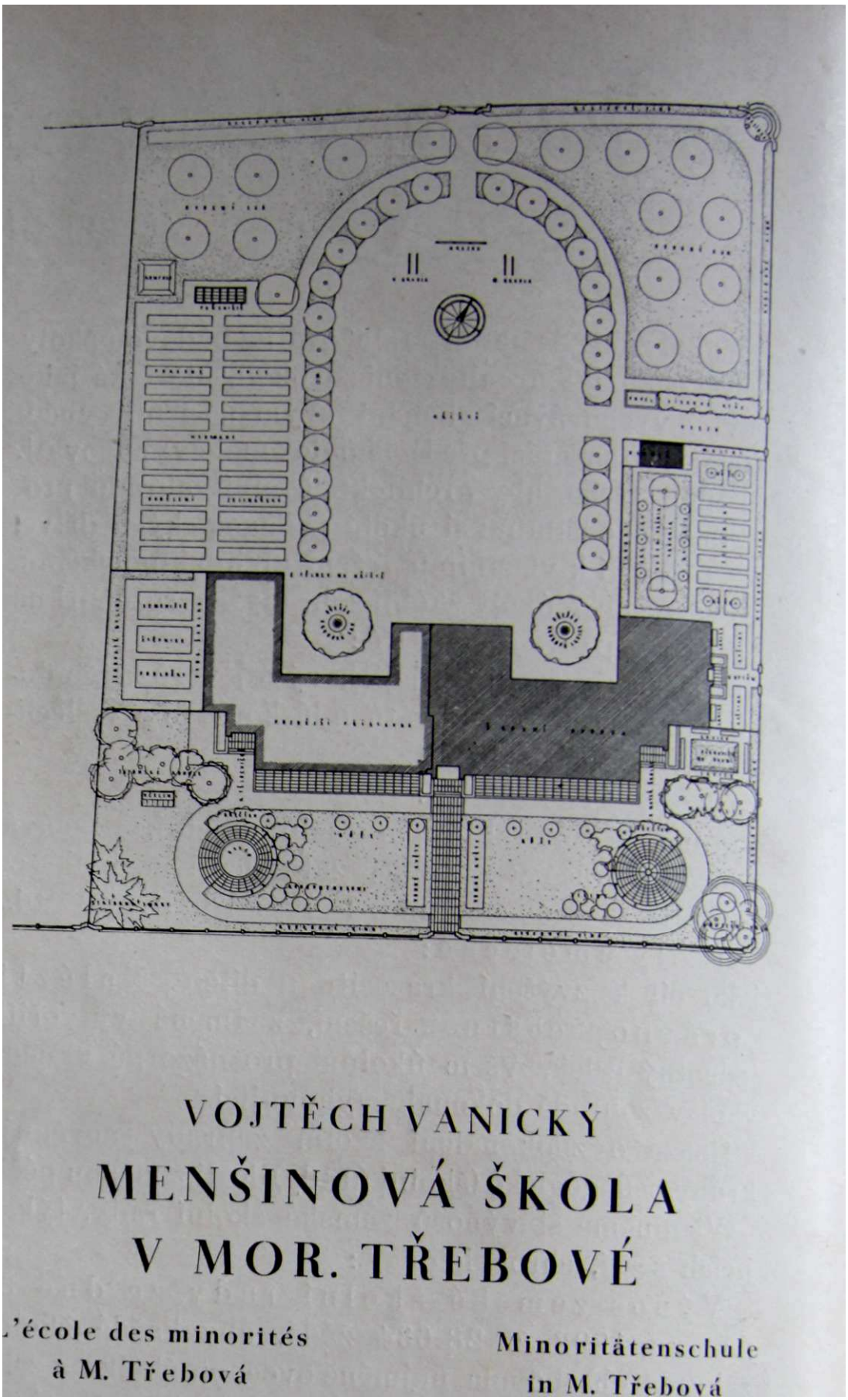

situace v rámci školního pozemku, počítající s možností rozšíření o symetrickou hmotu, detailně rozpracován návrh využití pozemku pro sport a pěstební výukovou zahradu i okrasnou a relaxační část před průčelím

(Vojtěch Vanický: Menšinová škola v Mor. Třebové in: Stavitel, ročník VIII, Praha 1927, str. 60 (obrazová část).)

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

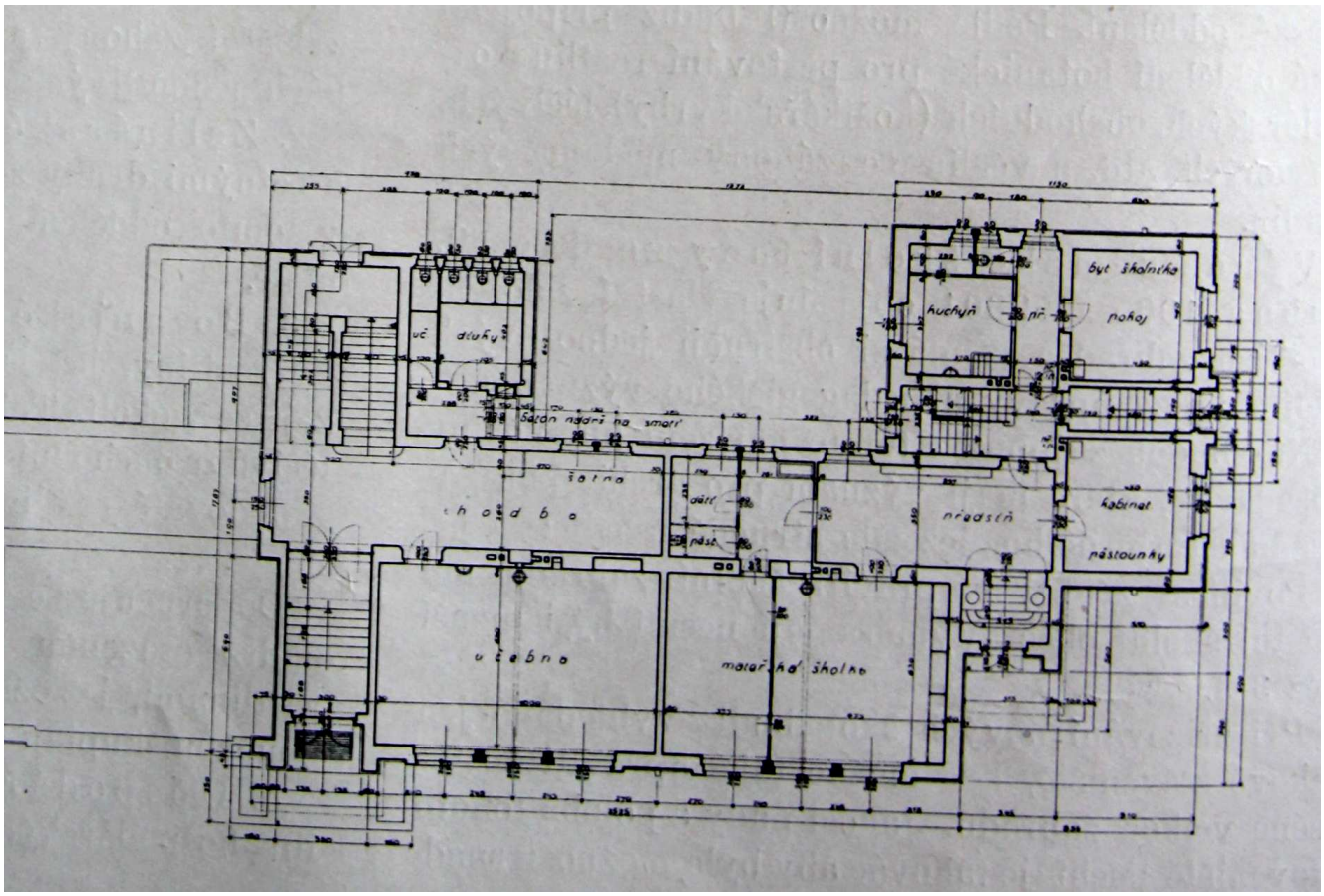

Půdorys přízemí a foto průčelí krátce po stavbě (Vojtěch Vanický: Menšinová škola v Mor. Třebové in: Stavitel, ročník VIII, Praha 1927, str. 60 (obrazová část).)

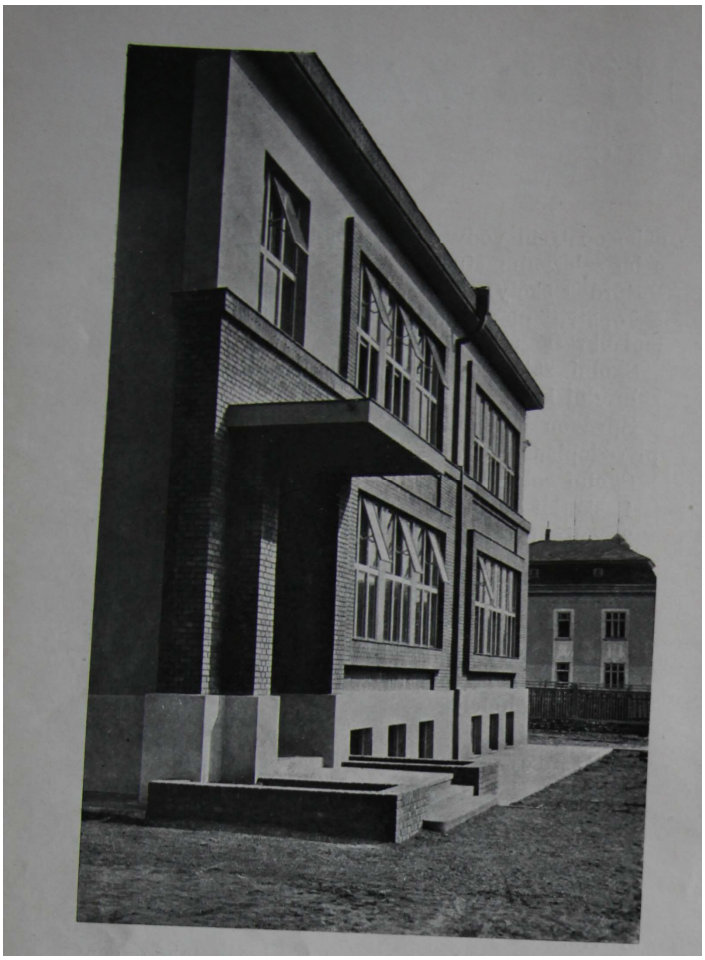

Moravská Třebová **Česká menšinová škola č. p. 655/44**

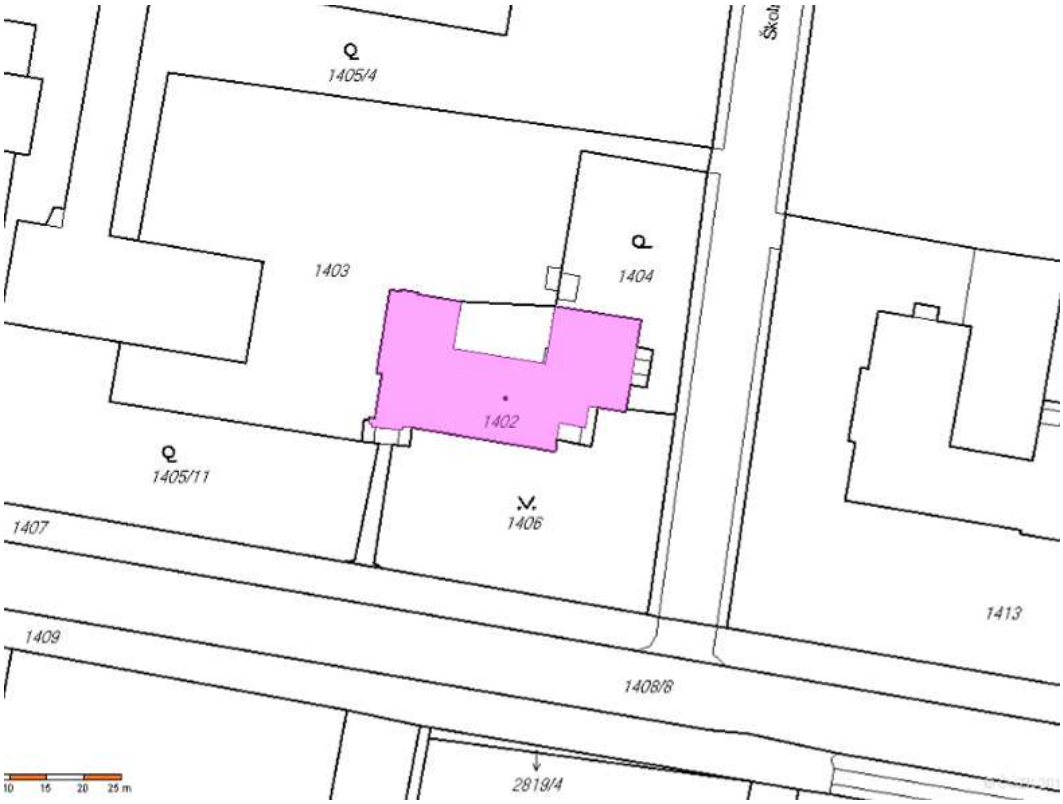

situace objektu na současné katastrální mapě (zdroj: www.cuzk.cz)

situace na letecké mapě (zdroj: www.mapy.cz)